

CONSTANTIJN HUYGENS (LAMBETH)
AAN ZIJN BROER MAURITS HUYGENS [DEN HAAG]
4/14 JULI 1618
51

Samenvatting: Huygens stelt zijn broer Maurits op de hoogte van allerlei belevenissen, o.m. dat ze 'paleizen en landschappen zien om op klavecimbeldeksels te schilderen.'

Verzonden samen met Huygens' brief aan zijn ouders van dezelfde datum (50). Maurits Huygens' antwoord is verloren gegaan; zie Huygens' brief aan zijn ouders van 16 augustus 1618 (Worp 1, nr. 54, pp. 30-31).

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIX, dl. 1, pp. 49-50: brief (enkelvel, 20x31cm, a|b; autograaf).

Vroegere uitgaven: Worp 1, nr. 51, p. 28: samenvatting.

— Colie 1956, p. 16: fragment (<Hier je menay ... *te schilderen*.>).

Namen: Johannes Brouart; Cesare Calandrini; Noël de Caron (heer van Schoonewalle); George Eglisam; Jacob de Gheyn; Robert Henderson; Thomas Howard (graaf van Arundel); Jacobus I; Antoine Monier; Zoon van Antoine Monier (Huygens' knecht); Anne Savile; Walter Scott jr.; Hendrik Stuart.

Plaatsen: Bagshot; Cambridge; Den Haag; Oxford.

Glossarium: clavercingeldexel (klavecimbeldeksel).

Transcriptie

Al Signore fratello.

Signore fratello,

Je vous écris plus rarement à cause que les lettres de mon père vous peuvent suffire pour les nouvelles que désirez de moy. Vous me faites grandissime plaisir de me particularizer sur les entrefaites de ces *duellatores optimi*, dont on se rid gentement par ici. Je désire grandement d'en sçavoir l'événement. Pour les livrets je n'en ay point disette, ils s'envoyent journallement à Monsieur de Schoonewalle qui me les communique fort libéralement.

Mon indisposition m'a empeché le voyage de Cambrige, lors justement qu'il fut venu le mieux à point, sçavoir aux cérémonies et solennitez des promotions, qui est chose digne d'estre veue. Si je pouvois souffrir la botte au talon, je pourroy encor resoudre pour Oxfort qui est la sepmaine prochaine, mais je pense qu'il vaudra mieulx de prendre un peu mes aises pour avoir plustost fait, et recompenser la perte après avec une disposition assurée.

Le 20me de ce mois, Vieux Stile, avec l'aide de Dieu nous nous trouverons à Bacshut au parc de Monsieur de Schoonewalle où le Roy sera. Hier je menay De Gheyn veoir la galerie de peintures du feu Prince par l'adresse de certains gentilshomes Anglois, qui m'ont grandement obligé. Celle du Conte d'Arondel avec les antiquitez etc. de Gheyn m'avoit fait veoir par cy-devant. Choses admirables, choses admirables en verité. Au reste nous voicy au païs le plus gentil du monde, ou journallement nous voyons des palais et païsages *om op clavercingeldexels te schilderen, cose da non straccarsi*.

D'un *boy* j'en suis pieça pourveu. C'est le fils du feu huissier Monier, environ de mon aage, fort prompt à l'Anglois et ne parle autre avec moy, dont j'ay beaucoup de service comme j'en avois bien besoing au temps de ma petite maladie, lorsque justement il vint. Il a servi de brodeur à Madame Carleton, et est bien habile garçon.

Vous voyez comment je me haste. Ma recommandation à tout ce qui vit, qui se meut, qui respire. *Dio buon' anno, buona vita et longa*. Brouart, Calandrin, De Gheyn, etc. vous saluent. Eglizem je n'ay point encore sceu veoir.

Fratello vostro
Constantino.

Le 4 de Juillet 1618, de Lambeth.

Mandez-moy force nouvelles.

Vertaling

Aan mijn broer.

└Broer,└

Ik schrijf je minder vaak omdat mijn brieven aan vader meestal het nieuws bevatten dat je van mij wilt weten. Je doet me een enorm plezier door mij in detail verder te vertellen over deze ¹└voortreffelijke duellisten,└ waarover men hier in zijn vuistje lacht. Ik zou graag weten hoe dat is afgelopen. Wat betreft de pamfletten lijd ik geen gebrek; men zendt ze dagelijks naar de ²heer van Schoonewalle, die ze vrijelijk aan mij doorgeeft.

Mijn ongesteldheid heeft mij verhinderd om naar Cambridge te reizen, terwijl juist dit de beste tijd ervoor is, vanwege de ceremonieën en de plechtigheden rond de promoties, hetgeen het aanzien waard is. Wanneer ik de laars om mijn voet zou kunnen verdragen, zou ik altijd nog kunnen besluiten om naar Oxford te vertrekken, waar dat alles volgende week plaatsvindt, maar ik meen dat het beter zal zijn even een beetje rustig aan te doen in plaats van te gaan haasten, en later het verlies goed te maken, wanneer ik van een goede gezondheid verzekerd ben.

De ³20ste van deze maand, Oude Stijl, zullen we ons, *Deo volente*, te Bagshot bevinden op het landgoed van de heer van Schoonewalle, waar dan ook de ⁴koning zal zijn. Gisteren heb ik [Jacob] de Gheyn meegenomen naar de schilderijengalerij van de overleden ⁵prins, door de tussenkomst van enkele Engelsen, die mij zeer hebben verplicht. De galerij van de ⁶graaf van Arundel met de oudheden enz., heeft De Gheyn me al eerder laten zien. Bewonderenswaardige zaken, werkelijk bewonderenswaardige zaken. Verder verblijven wij in het lieflijkste landschap ter wereld, waar wij dagelijks paleizen en landschappen zien └om op klavecimbeldeksels te schilderen,└ └zaken om zich niet mee te vermoeien.└

Een knecht heb ik reeds. Het is de zoon van wijlen de deurwaarder [Antoine] Monier, ongeveer net zo oud als ik, die zeer goed Engels spreekt, wat de enige taal is die we met elkaar spreken. Hij was mij al zeer dienstig, aangezien ik veel behoefte aan hem had tijdens mijn korte ziekte, op welk moment hij juist arriveerde. Hij heeft als borduurwerker gediend bij ⁷mevrouw Carleton en is een zeer handige jongen.

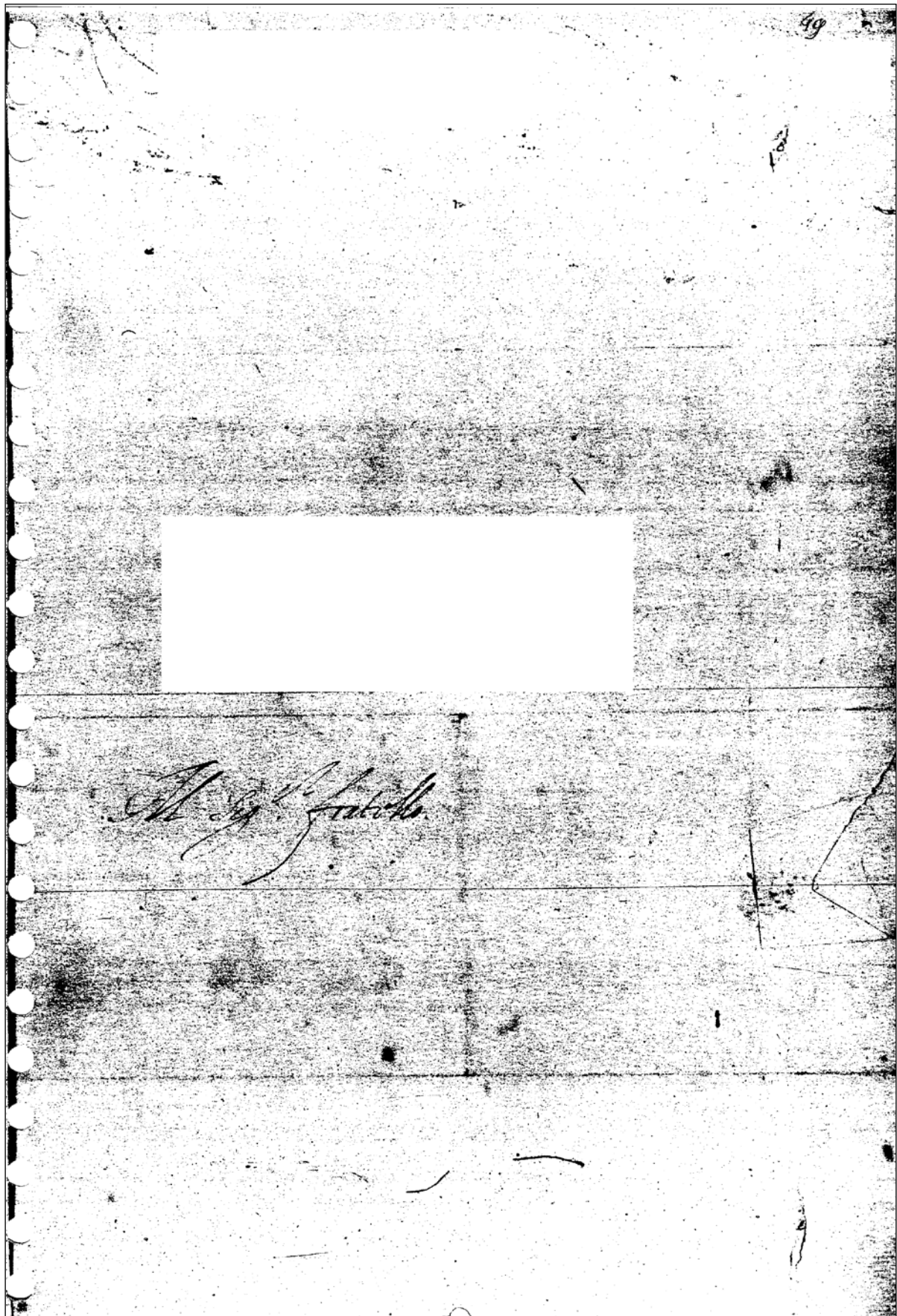
Je ziet hoe ik mij haast. Mijn groeten aan alles wat leeft, beweegt, ademt. └Gegroet, een goed jaar en een goed en lang leven gewenst.└ [Johannes] Brouart, [Cesare] Calandrini, [Jacob] de Gheyn, enz. groeten je. [George] Eglisam heb ik nog niet kunnen ontmoeten.

*Je broer
Constantijn.*

Lambeth, 4/14 juli 1618.

Schrijf mij al het nieuws.

1. Robert Henderson en Walter Scott jr.
2. Noël de Caron.
3. 30 juli 1618, Nieuwe Stijl.
4. Jacobus I.
5. Hendrik Stuart.
6. Thomas Howard.
7. Anna Savile.

50 WA 1216 - 0051

de hache. Le grand escail & les raremant à cause que les
 lettres de Mon Pere vous faucent suffire pour les nouvelles que
 desirés de moy. Vous me faites grandissime plaisir de me
 verbalement sur les epistoles de ces Duchatores astino-ont
 on se rid gentement par ici: si desiré grandement de se sauoir
 l'acombent. Pour les lients se n'ay point ditte ils
 enuoyent journallement à. Mois de Schoonenberg qui me les
 communique fort libéralement. Son indignation m'a
 empêché de voyager de l'ambroge. Les justicement qu'il fat
 veu le meuse à point, sauoir aux ceremonies & les autres
 des promotions qui est chose digne d'estre veu. Si j'ouais
 souffrir la vôte au talon de l'ouoy j'eu redouze pour
 de sejour qui est la semaine prochaine, mais je j'eu
 j'ai il vaudra mieulx de prendre un peu mes aites pour
 auoir à l'estroit, et decompensir la perte après avec
 une disposition aisée. Le des de ce Mois meix st.
 avec l'aide de Dieu nous nous trouuerons à Bacshat
 au bare de Mons. de Schoonen. ou le Roy sera.
 Cier je menay de Ghyn voir la Galerie de plusieurs
 du feu Leince par l'adresse de certains Gentilshommes
 Baylois qui m'ont grandement obligé. celle du Conte
 de Brondit avec les Antiquitez d'elz de Ghyn m'auoir
 fait voir par cy deuant. ces admirables
 glores admirables de verite. En reste nous priés
 au bais le plus gentil du monde de l'annuellement
 nous vriers des palais et baivages ons cy (L'ambroge)
 de plus le gentil, ^{ou de son effacement} d'un boy, en sui pecca
 pour veu. Et le gât de jeu huytier, Monier crusion
 de mon aage fort prompt à l'aylois et ne barle
 autre aage. Dont j'ay beaucoup de service comme
 j'en auoir bien veu au recs de ma petite malade

Ces mes lettres de mon Pere. Elles ont esté envoyées à Paris le 14 de Juin. Et par la diligence de Monsieur de Schonenberg on les a eues ici le 17 de ce Mois. Je vous prie de m'en parler un peu.